

Datum 2020-06-03
Diarienummer 0644/20

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Göteborgs Stads yttrande över remiss "Validering - för kompetensförsörjning och livslångt lärande" (SOU 2019:69)

Yttrande

Göteborgs Stad tillstyrker förslagen i slutbetänkandet förutsatt att kommunerna utifrån finansieringsprincipen tillförs motsvarande medel som kommer av de ökade kostnaderna för att erbjuda validering (se nedan).

Det finns ett stort behov av ett sammanhållet system för validering och att förslagen i slutbetänkandet medför en ökad tydlighet av begrepp och bestämmelser, en nationellt fastställd kompetensstandard samt att validering ges formell status.

Slutbetänkandet beskriver olika aspekter av validering och sätter valideringen och dess process in i ett sammanhang. Genom att redogöra för valideringens definition, varande och betydelse både inom EU, de nordiska länderna och nationellt samt koppla ihop validering med utbildning och bransch framgår tydligt hur delegationen resonerat.

Valideringsdelegationens förslag om hur arbetet med att samordna, samverka och organisera om det blir en skyldighet för kommunen att erbjuda invånarna validering, tar fasta på både vad som kan göras direkt och stegvis bidrar till uppfattningen ett väl genomarbetat betänkande.

Göteborgs Stad ställer sig positiv till att det införs en skyldighet att erbjuda validering inom den kommunala vuxenutbildningen. För den enskilde, liksom för samhället i stort, är det värdefullt att utbildningstiden kan förkortas genom en ökad grad av validering. Det är dock viktigt att påpeka att utbildningsanordnaren måste kompenseras för de ökade kostnader som förslaget kommer att medföra.

I ett tidigare remissyttrande till valideringsdelegationens delbetänkande ansåg Göteborg Stad att en rad frågor inte belysts i tillräcklig omfattning. I slutbetänkandet har bland annat ansvarsfördelningen mellan parterna förtydligats. Göteborgs Stad anser att det i det initiala skedet kvarstår vissa frågetecken avseende finansieringen.

En ökad grad av validering är kostnadsdrivande inte bara för att valideringsprocessen i sig kostar pengar. En ökad grad av validering kommer även medföra ett ökat behov av individuella utbildningslösningar vilket också det är kostsamt. I delegationens slutbetänkande föreslås att kommunerna skall kompenseras för de ökade kostnaderna och Göteborgs Stad vill understryka vikten av att detta också sker. Den positiva finansieringsvinning som slutbetänkandet beräknat fram, är baserat på många antaganden. Beräkningarna baseras på fullt utbyggda system i grannländerna som tagit många år att utveckla. Det finns således risk för att de initiala kostnaderna, innan systemet fullt ut är implementerat, blir högre och de samhällsekonomiska vinsterna avseende exempelvis minskade kostnader för försörjningsstöd och ökade skatteintäkter blir lägre än vad beräkningarna visar. Göteborgs Stad bedömer det därför som oklart hur stor den egentliga kostnaden för kommunen kommer att bli om validering blir ett nytt åtagande utifrån slutbetänkandets förslag. Utifrån finansieringsprincipen kan staten därför initialt behöva tillföra mer resurser utifrån kommunernas faktiska kostnadsökning.

Göteborgs Stad delar bedömningen i betänkandet att välinformerade utbildningsval minskar risken för utbildningsmisslyckanden och avhopp samt att en effektiv utbildningsmix kan koncentreras till de faktiska behoven. För den enskilde individen kan det dock vara avgörande att tillräckligt finansiellt stöd finns. Risken finns annars att elever väljer att avstå från validering för att på det sättet kunna finansiera sina studier på heltid.

Studie- och yrkesvägledning lyfts i slutbetänkandet fram som en särskilt viktig aktivitet och som ett första steg i validering och omnämns som fördjupad kartläggning. Denna nya tyngd som systemet innebär på studie- och yrkesvägledning anser Göteborgs Stad kan tydliggöras. De studie- och yrkesvägledare som möter sökande behöver vara skickliga i att identifiera validerbar kompetens. Initialt riskerar systemet såväl att innebära ökade kostnader för kompetensutvecklande insatser som minskad effektivitet i kartläggning och validering.

Göteborgs Stad vill också lämna några medskick i den vidare beredningen.

En ökad grad av validering kan inte helt ersätta betygsprövningar. Elever som strävar efter ett högre betyg än E kommer även fortsättningsvis att behöva göra provningar, vilket det är viktigt att på ett tydligt sätt förmedla till eleverna.

Det finns ett behov av att förtydliga vad som gäller kring delvalideringar. I det fall enbart delar av en kurs valideras och eleven kompletterar andra delar av kursen med studier behöver det tydligare framgå om det är möjligt att sätta ett annat kursbetyg än E.

För att Sverige ska lyckas med att utveckla validering som ett instrument inom arbetsmarknad och vuxenutbildning betonar Göteborgs Stad vikten av

att organisation och struktur får ett genomslag. Skrivningen om vilka krav som ställs på kopplingen mellan Sveriges referensram för kvalifikationer och kurserna i en validering på gymnasial nivå kan göras tydligare.

Göteborgs Stad delar bedömningen i betänkandet avseende att förslagen kan bidra till att uppnå de integrationspolitiska målen, men ser också vissa hinder. Människor som inte har svenska som modersmål och/eller har en relativt låg kunskaps- och kompetensnivå kanske i mindre utsträckning kommer att ansöka om att validera sin kunskap. Detta både för att en del kan se en fördel av att genomgå hela utbildningar och kurser, medan det för andra kan finnas en högre tröskel att ansöka om och genomföra studier överlag.

Göteborg den 3 juni 2020
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Axel Josefson

Mathias Sköld